

eno kompanijo in vpraša nekega korporala kdo se je upal te nesramne besede izpregovoriti.

Ko korporal reče, da ne ve, ustrelil ga je general. Pa s tem nezadovoljen, meril je še na druge in ustrelil stotnika kompanije. Črez to so se vojaki tako razjezili da so ga prijeli in na drobne kose razmesarili. Na pomoč generalu odposlalasta 2 obrsta (eden od 71. drugi od 72. inf. regimenta) takoj kozake, pa razburjeni pomerili so na te puške in 130 kozakov obležalo je mrtvih. Komandanta od 71. inf. reg. so lastni vojaki obstrelili. Drudi dan prišel je divizijski šef in ta je vojake umiril, da so izročili strašno razmesarjeno truplo generala. — Lepe reči godijo se pri ruskem vojaštvu, lepa disciplina.

Spodnještajerske novice.

Brežice in okolica. Vojaško veteransko društvo priredi veliko slavnost dne 10. septembra t. l. ob priliki blagoslovljenja društvene zastave. K tej slavnosti vabi društvo vsa druga enakomisleča društva. Promenadni koncert bo 9. septembra ob 5. uri popoldan pred stanovanjem blagorodne gospe botre zastave plemenite Vistarini.

Pivo 11 let v vodnjaku. Janez Lupšina, krčmar v Župelevcih mislil je pred 11 leti pivo hladiti v vodnjaku, a zajemač se mu je zvrnil in 6 litrov pive padlo je v vodnjak. Pred kratkim čistili so vodnjak in na dnu našli 6 flaš piva. V dveh flašah bilo je pivo pokvarjeno, v štirih bilo pa še je čisto dobro in za piti, čeravno je bilo 11 let v vodnjaku. Pivo je bilo iz pivovarne Japl.

Smrt v plamenu. V noči od 3. na 4. tega meseca pogorela so posestniku Hericu pri Ponikvah 4 poslopja. Rešiti ni bilo skoraj nič mogoče. Hlapec, ki je v hlevu spal, se tudi ni mogel rešiti, ter je zgorel. Ko je Heric hotel rešiti živino, padlo je na njega bruno, ter ga težko ranilo. Zgorelo je celo žito, vsa koruza in tudi nekaj živine. Kako je ogenj nastal, se ne ve!

Solnčarica zadela. V Mariboru zadela je solnčarica hlapca Antona Tement na Lendplatz-u. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je za četrto uro umrl. Služil je pri Schlesingerju.

Zažig in tatvina. V zadnjem času se zelo množijo požari po Slovenskem. Da v mnogih slučajih zločinec zato zažge, da potem lažje krade, je znana reč. Tak prigodek imamo v Teharjih pri Celju. Po noči od 4. na 5. t. m. okoli ob 2 zbudila se je dekla gostilničarja Kunstič vsled nekega šuma pri oknu. Slišala je, kako je nekdo z palico pri oknu zaropotal in videla, da je bila streha hleva, ki je za hišo v plamenu. Hitro zbudila je svojo gospo in ko ste obe prišli na dvor, so že sosedi, kateri so ogenj zapazili, gasili, in posrečilo se jim je, da so ogenj pogasili. Med gasenjem slišala je gospa Kunstič, da sta njena sinka, eden 8, drugi 9 let star, kričala, katera sta bila v spalnici v 1. nadstropju. Ko je tja prihitela, povedala sta fanta, da je prišel v sobo bos mož, po vseh štirih okoli lazil in nekaj izza mize

vzel. Hitro je preiskala sobo in zapazila, da ji manjka denarnica z 1800 K in ena zlata ura. Kakor sta otroka rekla, bil je tat majhen, mlad mož z malimi brkami. Morebiti se posreči žendarmeriji temu ptičku na sled priti.

Znižanje voznine na južni železnici. Od 1. septembra t. l. znižala bo južna železnica voznino pri blagu, katero se lahko pokvari, tako sadje, meso, jabolčnica, vino itd.

Ptuj. 7. t. m. igral se je šolar Ivanuša na flosu v Dravi. Na polzkih mokrih deskah se mu je spodrnilo in papir je v vodo, ter zginil v valovih. Na kričanje neke ženske priletel je brivec Nekola, ki je ribil in v tem trenutku pokazala se je dečkova glava v valovih. Gitro slekel je suknjo, skočil v Dravo, ki je na tem mestu do 3 metre globoka ter rešil mlado življenje. Deček je za kratek čas dobil zavest in se zahvalil za rešitev.

Brežice. Dne 3. t. m. popoldne so se kopali štirje orožniki v Savi v jako plitvi vodi. Postajevodja Čuček je sedel v vodi, njegovi tovariši pa so si poiskali ugodnejše mesto za plavanje. Naenkrat pogrešajo svojega tovariša Čučeka, ki ni znal plavati in radi tega ostal v plitvi vodi. Sodi se, da ga je zadela kap. 6. t. m. je bil pogreb umrlega.

Samomor. V Mariboru ustrelil se je v neki gostilni v Viktringhof-ulici sodnijski sluga Mat. Mišlovič. Smrtnoranjenež ranjenega prepeljali so v bolnišnico.

Od divjih lovcev obstreljen. Franc Plohl in Jožef Kristanič lovca gosp. Pongratz-a, posestnika grada Dornau bila sta na lovu. Kmalu zapazila sta divjega lovca (raubšica) ter se ločila, da bi ga obšla in vlovila. Plohl se je vedno bolj divjemu lovcu bližal ko ga ta zapazi, hitro nameri in ustrelji ter zadene Plohla v roko. Ko je hotel še drugič streliti, da bi bolj zadel, zbežal je Plohl, ter se skril v bližnji koruzi, kjer je našel tovariša Kristaniča. Divjega lovca že ima žendarmerija in je to posestniški sin iz Bukovca pri Ptuj, Nace Veršič. Ta je že dobro znan ptiček, ter je že večkrat sedel pod ključem.

Kaj vse se zna pripetiti hujskačem v duhovski suknji. Največji hujskač v duhovski suknji je župnik v Čadramu. — Kaj se je trudil za volitev v Oplotnici, pa vse mu nič ni pomagalo. Kako pa zamore župnik vso veljavo pri faranih zgubiti, pokazale so nam zadnje občinske volitve v Oplotnici, pri katerih so kakor znano, sijajno zmagali naprednjaki. Niti prostora za sedeti mu niso ponudili, stoječ moral si je svoje notice delati. Ko je nekega za stol prosil rekel mu je eden izmed kmetov, naj raje gre v cerkev klopi brisat, kajti drugi dan bo birma v fari. Čim bolj se je zmaga naprednjakom bližala, tem bolj zelen in žolt od jeze postajal je župnik. Ko je nekega volilca vprašal, koga da bo volil, odgovori mu ta: „Tebe gotovo ne.“ Župnik pa ga okara, da mu reče „ti“, a kmetič mu mirno da za odgovor „saj sva svinje skupaj pasla.“ Dolgo predno se je končala volitev, pobrisal jo je župnik domu, v srcu moleč, da bi „ta črni“ naprednjake v svoji veliki malhi nekam odnesel. To naj bo vsem župnikom v svarilo

vikati se v reči, ki jih nič ne brigajo. Hoče župnik pravi dušni pastir biti, naj mu bo za volitve toliko, to za lanski sneg. Če ljudstvo ljubi svojega župnika in naj bo še tedaj tako napredno-misleče, na svojega dušnega pastirja ne bo pozabilo manj še pa na Boga in na vero. Če pa začne ljudstvo župnika sovražiti, ker je hujskač, pa ne naslednik Kristusa, načne tudi vera pešati. Zakaj peša vera? Na to vprašanje smo že mislimo dovolj natanko odgovorili.

Polička ves. (Požar.) 5. t. m. zgorela je preša posestnice N. Ploder. Zažgali so bržkone otroci. Lestnica ima prešo zavarovano. Gospod Reininger s svojimi ljudmi, občinski predstojnik Ledinek in postajevodja Potočnik so prišli takoj na pogorišče.

Pervaški agitator obsojen. Lončar in posestnik Jožef Ravlen v Šoštanju je prvi prvaški agitator šoštanjski. Ta le obsojen je bil pred kratkim zaradi poneverjenja na 48 ur strogega zapor. Pri obravnavi trudil se je dr. Majer na vse na načine, da bi rešil svojega „ščitonosca,“ pa vse nič ni pomagalo.

Celje. Domovina blati na prav nesramen in podli način celjske meščane, celjski občinski odbor in župana. Laži, kakor si jih le „Domovina“ zmisli, mora, trosi o slavnosti, ki se je vršila pred kratkim v Celju. Take surove izraze, kakih je le slišati iz ust navadnega fakina, rabi v listu, da se res moramo čuditi, da celo „inteligenca,“ kako se celjski prvaki kaj radi imenujejo, tak list berejo, ki je vendar pisan v tonu neotesanca. Raje brigajte se celjski prvaki za vaše podrepnike. Tem vcepите nekaj olike. Pa če roditelji sami nimajo olike, kje bi jo potem vzeli ti drugi. Po takem se potem ni čuditi, če se godijo v celjski okolici reči, katerih si drugače ne bi zamogli tolmačiti, ako si nismo voditeljev pogledali. In te dobro poznamo, „Domovina“ je zrcalo, v katerem vidimo celo celjsko prvaštvo. Pod vodstvom takih gospodov, če je vzgoja v duhu takih „intelligentnikov“ potem je umevno, če podrepniki celjskih „oberprvakov“ celo grobove uskrnjajo, kako se je to pred kratkim zgodilo. Trije fantalini, znani podvrženci prvaških celjskih voditeljev, podali so se na mirodvor. Eden izmaknil je križ in ga naprej nesel, druga dva pa sta za njim šla in pela kakor duhovniki pri pogrebu. Kričali in kleli so na najgrši način, psovali umrle ter se norčevali in eden je na vse grlo kričal „ustanite, če imate korajžjo.“ Žandarskemu postajevodju Rizmalu se je posrečilo te fine fantiče izvedeti in ti so: Janez Zupanc iz Gaberja, Franc Skale, ki je pred kratkim bil v Celju za čevljarskega pomočnika in Alojz Koler iz Gaberja. Skale-ta niso mogli aretirati, ker je pete odnesel. Druga dva se izgovarjata na celo krivdo zvrčata na njega. Pri preiskavi dogledalo se je tudi, da je Otmar Bernart iz Spodnje Endine en križ zažgal in si juho skuhal. Tudi proti temu so ukrenili kazensko preiskavo. Take sotrudnike in somišljenike imate prvaki, obče spoštovane tudi pa hočete blatiti. Vzamite metlo in pometite pred vašim pragom, dovolj nesnage imate.

Mladeniški shod. „Laž Dom“ poroča, da bo letos mladeniški shod in sicer če se mu posreči, na takem

mestu, da bo prav za brežiški, sevniški in kozjanski okraj. Proti Brežicam še z mladeniško organizacijo niso prodrli, zato bodo baje letos poskusili srečo črni gospodje. Toraj pozor, zavedni kmetje, naprednjaki pozor brežiškega okraja in sosednih far, velika sreča še vas letos čaka (?) Shod boste imeli. Dovolj smo že pisali, kak namen imajo taki shodi, le hujskarijo in sovraštvo. Mladeniči, ne pojdite k shodu, naj se ga udeležijo Marijine družbenice z gospodi kaplančki. Gliha vkup štrih. Mašnik spada v cerkev, ne pa v politično življenje. Poslušajte raje besede kmeta, ki si je kaj skušal, ne pa kaplana, ki še nikdar ni imel motike v rokah, ki je le v šoli hlače trgal in na počitnicah gledal, kak ste se vi trudili. Kateri je sam na polju delal, ta ve, kaj je kmečki stan, če vam tak besede govori, to vam naj bo evangelij. Poglejmo si pa, kaj je tak shod. Nič drugo, nego romanje k pretepu in žganju, romanje v farške mreže, ki jih je vam mladeniči nastavila črna fakinaža. Vas mlade lovijo, odraslih fantov ali kmetov, ki so si že nekaj na svetu skušali, ne marajo, ti so jim prebrisani, ti jim ne grejo na limanice. Vam, ki ste vedno doma, ki še niste skušali sveta, vam se hlinijo, vedoč, da jim boste slepo v mreže šli. Mladeniči pomislite toraj to dobro, pomislite pa tudi, kakega slabega upliva so na vas taka zborovanja. Marsikateri od Vas ni zahajal v krčmo, dokler ni poznal takih zborovanj, ne, temveč opravil je svojo nedeljsko službo božjo in šel je domov, ker je imel veselje do doma. S takimi zborovanji, s tacimi shodi pa se odtujite svojemu domu in to je za Vas bodoče kmete jako nevarno. Na takih shodih se Vam pridiguje in vsiljuje sovraštvo napram drugače mislečim, seznanili ste se s politikom in ta je zopet za kmeta zelo nevarna. Kmečki fant, ki se klati po političnih zborovanjih, kateri je zgubil veselje do svoje domačije, ta ne bode nikdar in nikdar pravi kmet. Še več! Mladeniči, ali niste slišali, da se je vršil pri takih zborovanjih samih ali pa na potu domu pretep? Mladeniči so se nahujskali na zborovanju proti drugi, toraj nemški narodnosti in ker zastopnikov dotične narodnosti ni bilo navzočih, ugasili so si svojo jezo med seboj — z nožem! Toraj mladeni, ti veš kaj ti je storiti. Ostani doma.

Sijajna zmaga. Po dveletnem ljutem boju zmagali so naprednjaki pri občinski volitvi v Oplotnici čez klerikalce. Do novembra 1903, ko bi se imele nove volitve vršiti, vladal je v Oplotnici mir, naprednjaki bili so v občinskem odboru in ljudstvo jim je do cela zaupalo. Ko pa je hujskač župnik Bezenšek iz Čadrama, k kateri fari Oplotnica spada, začel hujskati in se na vse načine truditi naprednjake spodriniti, začel se je v Oplotnici ljut volilni boj, kateri je vladal 2 leti in občinstvo Oplotnice v dva tabora razdelil. Že 9. novembra vršila se je nova volitev. Nepostavno postopanje in delovanje klerikalcev pri tej volitvi je dobro znano. Naprednjakom so volilne liste iz rok iztrgali. Sila, zažuganje, zašvindlana pooblastila, vse to je bilo orožje črnih podrepnikov. Pa ves švindl, ki so ga porabljali nič ni pomagal,

župnikova stranka je le malo več glasov dobila. Isti manevar naredili so klerikalci pri drugi volitvi, 31. decembra 1904. Čeravno je glavarstvo vedlo, kako delujejo klerikalci, kake nepostavnosti se godijo, vendar ni orožnikov odposlalo na volišče. Izzid volitve bil je radi tega tudi tak kot prvi. Malo glasov več so spet prišvintlali klerikalci. Pri tretji in zadnji volitvi 31. junija t. l. bil je občinski odbor previdnejši. Sam je prosil za žendarmerijo in glej, posledico. Žendarmerija in dobra pazljivost volilne komisije raztrgala je klerikalcem račun in ker niso mogli nepostavno delovati, ker niso mogli švindlati, so propali. V prvem volilnem redu dobili so naprednjaki 11, klerikalci 1 glas; v drugem redu naprednjaki 23, klerikalci 26 glasov; v tretjem redu naprednjaki 116, klerikalci 86 glasov. Samo v drugem redu imajo klerikalci 3 glase več, pa že tudi v tem redu jim pomeja moč, kajti pri drugi volitvi imeli so 8 glasov več. Pa naprednjaki niso bili vsled zmage razposajeni, niso tulili in kričali, kakor je to navada klerikalcev ob takih prilikah. Vsem se je vidlo, da so sedaj prosti velike skrbi, veselje svetilo jim je radi tega iz oči. Pa res, velike skrbi prosti so naši vrli, zgledni naprednjaki, vsaj za nekaj let, kajti ničesar niso se tako bali, kakor župnikovega regimenta. Kaj se je vse župniku pri volitvi zgodilo, brati je v drugem članku. Drugi dan po volitvi bila je birma in ker je župnik Bezenšek tako lepo deloval, ker je tako dobro znal hujskati, ni bilo slovesnega sprejema škofa. V Konjicah sprejeli so ga zelo slovesno, zakaj, tam imajo mirnega, pridnega dušnega pastirja, vse ga spoštuje, nimajo takega hujskača, kakor v Oplotnici. Preljubi naprednjaki Oplotnice! Dobro ste se držali v ljutem boju, vsem naprednjakom dali ste vzgled, da se ne sme puška takoj proč vreči, trdno za pravico stati, složni biti je moč, katere nikdar ne more premagati klerikalška nazadnjaška črna moč. Hvala vam tedaj in mi drugi vzamimo si vzgled, kako se je bojevati.

Brezule pri Račah. (Požar). 64. t. m. ob 1 uri popolnoči nastal je tukaj na dozda nedognan način pri kmetu Matija Fingušt-u požar. Hitro se je ta razširil tudi čez poslopja kmeta Franc Fingušta in Franc Predikaka. Zadnja dva je zadela nesreča tem hujše, ker so jima zgorela vsa poslopja do tal, vso žito in seno. Franc Fingušt je zgorelo tudi 5 svinj. Na pogorišče je prihitela kot prva račka požarna bramba. Kmalu na to so dospele mariborska, razvanjska in hotinjska (mlada) požarna bramba. Vzornemu vodstvu poveljnikov požarnih bramb se je pripisati, da požar ni uničil cele vasi. Pa tudi moštvo bramb je napelo vse svoje moči ter s tem pokazalo, da se v resnici drži svojega gesla: „Eden za vse, vsi za jednega.“ Slava jim! Tudi vrlim domačinom gre za njih pomoč vsa hvala.

Za sadjetržce. Mestni urad mariborski je sklenil, da mora od 15. avgusta naprej vsaki, ki prinese sadje v Maribor na prodaj, imeti od občine potrjeni certifikat, da je sadje njegovo. S tem hočejo doseči,

da ne bo ljudstvo sadja kradlo in v mesto na prodaj prineslo. Certifikati dobijo se pri občinskem uradu in morajo od lastnika podpisani biti. Veljavo imajo za dan, za katerega so izdani. Kdor bo prinesel sadje brez certifikata, bo izročen sodnji in bo moral tam dokazati, da je sadje njegova lastnina.

Fina učiteljica za šolo Karčovina-Leitersberg. Na šolo Karčovina-Leitersberg predstavljena je učiteljica Antonija Štupca, znana farška podrepnica. Sedaj je spet ena znana Slomškarica v mariborsko okolico prišla, katera je bolj pripravna za farško kuharico nego za učiteljico. Z Štupco ne občuje noben učitelj in nobena učiteljica, ker preveč občuje z mašniki, ona je srečna, če se ji nasmeji debel župnik, lice pa ji zažari, če jo mlad kaplanček malo po licu poboža. Pri pojedinah v farovžu se grozno rada zabavlja. Že dan poprej suče se v farovških sobah, da se vse potrebno priredi. Pri pojedini potem je veselje! Z belim predpasnikom streže črnim gospodom, v raju se misli pri takih slučajih v farovžu. In taka učiteljica, znana kot nesložna klerikalka, naj bi prišla v šolo v mariborsko okolico? Kaj misli občinski šolski svet v tej zadevi storiti? Kaj mariborski okrajni šolski svet?

Predavanja. Kmetijski potovalni učitelj gospod Franc Goričan bode imel učna predavanja: V nedeljo dne 20. avgusta zjutraj v Soboti, popoldne istega dne pa v Pernicah, okraj Marenberg; v nedeljo, dne 27. avgusta zjutraj pri Št. Mihaelu, popoldne istega dne pa v Mozirju, okr. Gornjigrad. Govoril bode o sledečih točkah: 1. Kje moramo iskati vzroke, da kmečki stan zmiraj bolj in bolj propada? 2. Kaj naj ukrenemo, da se zboljšajo neznosne razmere naših kmetovalcev? 3. Nekaj splošnih besed o umni sadjereji. 4. Kako moramo ravnati s travniki? korist detelje. 5. Kako si napravimo vzorna gnojišča in gnojiščnice? Z ozirom na naše prežalostne gospodarske razmere, obračam se z nujno prošnjo na naše razumništvo, da spodbuja ljudstvo za mnogobrojno udeležbo teh predavanj.

Dopisi.

Iz Ljutomera. Pred kratkim zbolel je učenec tukajšnjega brijača Žižek. Vsled zavarovanja pri okrajni bolniški blagajni zdravil ga je njeni zdravnik dr. Cloupek. Bolnik se mu je tožil, da ga v prsih bode in trebuh boli, a zdravnik pa ga je zdravil na oči, zapovedal mu je namreč nositi črne očale. Res dobro zdravilo za trebušno bolezen. Ker pa mu očale niso veliko pomagale, šel je bolnik k drugemu zdravniku dr. Michelitsch, kateri je njega natančneje preiskal in našel trebušno okužno bolezen, vsled česar se je moral bolnik takoj podati v bolnišnico, da se ne bi razširila ta nevarna bolezen. (Očale za trebušno bolezen. Hm, hm.) Evo ga glej, pokazal je zoper ta obersokol svojo modrost! Raje bi se učil v svojem poslu, ne pa, da hodi s svojim, s trakovi ovitim trebuhom po okolici ljudi šuntat.